

Ingvi Már Pálsson
Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
Skúlagata 4
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 27 desember 2021
Tilvísun: OS2021010024/50.30.1

Sendandi:

Benedikt Guðmundsson

Efni: Hækkanir dreifiveitna, dreifbýlisframlag, niðurgreiðslur og fjárlög ársins 2022

Inngangur:

Í maí 2021 var fyrirkomulagi niðurgreiðslna á dreifingu orku í dreifbýli breytt á þann veg að í stað þess að niðurgreiða eingöngu orkugjöld var farið í að niðurgreiða til viðbótar fastagjöld og aflgjöld. Ástæðan var fyrst og fremst vegna þeirrar skekkju sem komin var upp á milli taxta í dreifbýli og þéttbýli sem og milli verðliða innan hvers taxta. Síðari skekkjuna má rekja til þess að orkugjöld í dreifbýli hækkðu á meðan aflgjöld og fastagjöld áttu það til að standa í stað eða jafnvel lækka. Jafnframt var fyrirséð að full jöfnun milli dreifbýlis og þéttbýlis næðist ekki með því að jafna eingöngu orkugjöld. Með áðurnefndum breytingum voru gjaldskrár dreifiveitnanna í dreifbýli leiðréttar og komst á heildarjafnvægi á milli taxta í þéttbýli og dreifbýli, sem og milli verðliða innan hvers taxta.

Með framlagi á fjárlögum ásamt viðbótarfjármagns sem fékkst voru 1.810,8 m.kr. til ráðstöfunar á árinu 2021. Dreifbýlisframlagið var hækkað að hluta við það 1. janúar og svo aftur í maí hjá RARIK og júní hjá Orkubúi Vestfjarða (OV) þegar nýtt fyrirkomulag jöfnunar og nýjar gjaldskrár höfðu tekið gildi. Niðurstaða ársins liggur ekki fyrir en vísbendingar eru um að 2,5 m.kr. afgangur verði á dreifbýlisframlaginu hjá OV en RARIK fari yfir sem nemur 40 til 50 m.kr. sem stafar af meiri dreifingu en áætlanir gerðu ráð fyrir á síðari hluta ársins. Þá er bent á að í 3.mgr. 4.gr. laga, nr. 98/2004, um jöfnun kostnaðar við dreifingu raforku segir:

„Verði afgangur af niðurgreiðslufénu skal hann notaður til niðurgreiðslna næsta árs. Komi hins vegar til þess að fé vanti til niðurgreiðslna vegna þess að rafmagnsnotkun eða kostnaður við dreifingu var meiri en áætlanir gerðu ráð fyrir skal gert ráð fyrir því við ákvörðun niðurgreiðslna næsta árs.“

Þetta verður ekki skilið öðruvísi en þannig að væntanlegur halli verður dreginn frá fjárframlagi því sem verður til ráðstöfunar til þessa viðfangs í fjárlögum ársins 2022.

Væntanlegar hækkanir dreifiveitna

Nú liggja fyrir beiðnir dreifiveitnanna RARIK og OV um hækkun á dreifi- og flutningskostnaði sínum um næstu áramót. Þær eru eftirfarandi:

- RARIK: Í þéttbýli um 6,3% og í dreifbýli um 5,8%
- Orkubúi Vestfjarða: Í þéttbýli um 5% og í dreifbýli um 10%

Samkvæmt upplýsingum raforkueftirlits Orkustofnunar er ekkert sem bendir til annars en að gjaldskrárnar verði samþykktar þar sem þær rúmast innan tekjuramma dreifiveitnanna.

Dreifbýlisframlag skv. fjárlögum

Í fjárlagafrumvarpinu fyrir 2022 er gert ráð fyrir 1.833,6 m.kr. til jöfnunar kostnaðar við dreifingu orku eða 1,2% hækkun á framlagi. Við undirbúning ofanskráðra breytinga s.l. vor var gert ráð fyrir að framlag ríkissjóðs myndi hækka um 180 m.kr. á árinu 2022 en m.v. fjárlög nemur hækkunin einungis 22,3 m.kr.

Afleiðingarnar eru fjölmargar og hafa viðtæk áhrif á notendur í dreifbýli, stofnstyrki til hitaveitna og eingreiðslna til einstaklinga. Í neðanskráðum töflum verður gerð nánari grein fyrir þessum afleiðingum. Fyrsta taflan sýnir núgildandi stöðu hjá dreifiveitunum sem um ræðir.

	Núgildandi							
	Þéttbýli		Dreifbýli					
	Fastagjald	Orkugjald	Fastagjald	Dreifb.fr.	Fastagj. alls	Orkugjald	Dreifb.fr.	Orkugj. alls
RARIK	19.325	5,66	37.580	-12.216	25.364	11,00	-3,58	7,42
OV	19.471	6,72	34.427	-11.533	22.894	11,88	-3,98	7,90

Taflan hér að neðan gerir ráð fyrir um 2% aukningu frá áætlað dreifðu magni á þessu ári (m.v. fyrstu 10-11 mánuði ársins) og að til ráðstöfunar verði 1.833,6 m.kr. Taka skal þessar tölur með fyrirvara þar sem endanleg dreifing og skipting hennar milli verðtaxta liggur ekki fyrir, sem og áætluð dreifing dreifiveitnanna fyrir næsta ár.

	Væntanlegar gjaldskrár							
	Þéttbýli		Dreifbýli					
	Fastagjald	Orkugjald	Fastagjald	Dreifb.fr.	Fastagj. alls	Orkugjald	Dreifb.fr.	Orkugj. alls
RARIK	20.542	6,01	39.760	-10.565	29.195	11,64	-3,09	8,55
OV	20.445	7,06	37.849	-10.171	27.678	13,07	-3,51	9,56

	Mism. dreifbýli	
	kr/kWst	%
RARIK	1,13	15,2%
OV	1,66	20,0%

Niðurstaða:

- Er sú að m.v. þá fjármuni sem í boði eru og áætlanir um dreifingu orku í dreifbýli, þótt hún sé ekki endanlega komin fram, þarf að lækka dreifbýlisframlagið sem þýðir umtalsverða hækkun á notendur umfram boðaða gjaldskrárhækkun dreifiveitnanna
- Niðurgreiðslur húshitunar í dreifbýli hækka á bilinu 15 til 17%
- Svigrúm til greiðslu stofnstyrki og eingreiðslna lækka úr 192 m.kr. í 93 m.kr.
- Grófir útreikningar Orkustofnunar sýna, til þess að viðhalda sama hlutfalli milli dreifbýlis og þéttbýlis þyrftu að vera til ráðstöfunar a.m.k 2.100 m.kr.

Orkustofnun telur mikilvægt að koma þessum skilaboðum áleiðis til ráðherra sem og fjárlaganefndar þar sem óbreytt dreifbýlisframlag skv. fjárlögum hækkar verð til notenda í dreifbýli mun meira en gjaldskrá segja til um

En og aftur þarf að huga að því hvernig hægt sé að jafna raforkuverð milli þéttbýlis og dreifbýlis án þess að eina úrræðið sé óútfylltur tékki.

Bilið verður aldrei jafnað nema með einni verðskrá en það er eitthvað sem þarf að ræða í alvöru